

UOT: 78

ORCID: 0009-0000-2095-0570

DOI: <https://doi.org/10.52094/3005-9941.46.2024.043>

Natavan Mikayıl qızı Həsənova
Azərbaycan Milli Konservatoriyasının
baş müəllimi
E-mail: hasanovanatavan2@gmail.com

MƏMMƏDAĞA KƏRİMOVUN SƏNƏT DÜNYASINA SƏYAHƏT

Xülasə: Bənzərsiz muğam və tar ifaçılığının qədim ənənələrini qoruyub saxlayan, Azərbaycan musiqi mədəniyyətində xüsusi yeri olan görkəmli tarzən, pedoqoq, alim, əməkdar incəsənət xadimi, professor Məmmədağa Kərimovun yaradıcılıq simasını səciyələndirmək işin əsas məqsədidir. Təqdim olunan məqalədə məhz sənətkarın repertuarını, ifaçılıq üslubunun xüsusiyyətlərini xarakterizə etmək üçün onun sənət dünyasına səyahət edərək, yaradıcılığının bəzi məziyyətlərindən söhbət açılır.

Açar sözlər: tarzən, ifaçı, üslub, musiqi mədəniyyəti, musiqi aləti, muğam, pedaqoq

Azərbaycan musiqi mədəniyyəti zəngin ənənələri ilə bütün dünyada tanınmış, müxtəlif xalqların sənətsevərlərini heyran etmişdir. İki istiqamətdə inkişaf edən – xalq musiqimizin və müasir Azərbaycan professional musiqisinin zənginləşməsində rəngarəng musiqi alətlərinin, habelə bu alətlərdə böyük ifaçılıq məharəti göstərən sənətkarların mühüm rolu olmuşdur.

Professor Vaqif Əbdülqasımov “Azərbaycan tarı” kitabında yazır: “*Tar haqqında tarixi mənbələrdə kifayət qədər məlumatlar var. Yazılı mənbələrdə bildirilir ki, tarı ilk olaraq Carco şəhərinin Fərab adlı bir kəndində X əsrdə Türkiyə türklərindən Tərxanın oğlu Məhəmməd düzəldib*” (1, s. 23).

Tar müxtəlif dövrlərdə şairlərimiz, bəstəkarlarımızla yanaşı, ayrı-ayrı elm sahələri üzrə tədqiqat aparən alimlərimizin də nəzərindən qaçmamış, bu gözəl çalğı alətinin mənsəyi, quruluşu, bədii təsir xüsusiyyətləri üzərində dayanılmışdır. Əlbəttə, bu bir tərəfdən tarın qədim musiqi aləti kimi tərəvətdən düşməməsi, öz ifa imkanlarını qoruyub saxlaması ilə əlaqədardır. Digər tərəfdən tarın gözəl tembrri, qəlb oxşayan səsi, şərq aləmində, xüsusilə Azərbaycanda geniş yayılması ilə bağlıdır (3, səh.32).

Bildiyimiz kimi, Azərbaycan tar ifaçılıq sənəti 2012-ci ildə UNESCO-nun mədəni irs siyahısına qəbul olunub. Bundan sonra tarın məhz bizə məxsusluğu bir daha dünyaya bəyan edilib (6).

Azərbaycan tarı milli-musiqi mədəniyyətimizin, Azərbaycan musiqisinin rəmzi hesab olunur. Azərbaycanda hər zaman tar aləti musiqinin simvolu kimi qəbul olunub və UNESCO-nun təmsiledici siyahısına daxil edildikdən sonra tar sənəti, tar ifaçılığı artıq

Azərbaycanın milli brendinə çevrilib. Bütün dünyada Azərbaycan tarı deyiləndə insanların xatirində milli mədəniyyətimiz canlanır.

Azərbaycan musiqi mədəniyyətində xüsusi yeri olan insanlardan biri də görkəmli tarzən, pedoqoq, alim, Əməkdar incəsənət xadimi, professor Məmmədağa Kərimovdur.

Bənzərsiz muğam və tar ifaçılığının qədim ənənələrini qoruyub saxlayan sənətkarın yaradıcılıq simasını səciyyələndirmək üçün onun repertuarını, ifaçılıq üslubunun xüsusiyyətlərini xarakterizə etmək işin aktuallığını təşkil edir. Bu baxımdan onun yaradıcılığında tar alətinin rolu, bir ifaçı kimi muğamlarımızın, Azərbaycan bəstəkarlarının bir çox klassik əsərlərinin onun tərəfindən necə ifa olunması qeyd olunur. Eyni zamanda musiqi elminə gətirdiyi yeniliklər, onun elmi və pedaqoji fəaliyyətini araşdırmaq da aktuallıq kəsb edir.

Bütün bunlar sənətkarı dərindən və hərtərəfli səciyyələndirməklə yanaşı, onun yaradıcılığının öyrənilməsini istiqamətləndirir, onun sənətinin tədqiqi zəruriyyətini ön çəkir və müraciət etdiyimiz mövzunun aktuallığını əsaslandırmağa imkan verir.

Onun çoxçəhətli yaradıcılığı müasir Azərbaycan musiqi sənətinin parlaq səhifələrindən birini təşkil edir. O, musiqi mədəniyyətimizin sevilən, rəğbətlə qarşılanan nümayəndələrindən biridir.

Məmmədağa Kərimov hər zaman müəllim həmkarları və tələbələr arasında kifayət qədər böyük hörmət və nüfuz qazanmış, eləcə də musiqi ictimaiyyəti və sənət dostları tərəfindən böyük səmimiyyətlə, hörmətlə qarşılanmışdır. Qazandığı bu hörmət, bu nüfuz, hesab etmək olar ki, onun 73 illik ömrünün ən böyük dəyəri, ömür tacı, yaşadığı həyatın əsas mahiyyəti və uğurlu nəticəsidir. Məhz qazandığı bu hörmət onun ömrünü hədəf yaşamadığını, mənalı və dəyərli ömür sürdüyünü sübut edir. Bu böyük hörməti, nüfuzu Məmmədağa müəllim öz işinə, vəzifəsinə daim yüksək məsuliyyət və ciddi münasibəti, daim işinə və peşəsinə qarşı yüksək mənəvi və peşəkar meyarlarla yanaşması, sənətin və pedaqoji işin tələb etdiyi ali amallara sədaqətli qalması, özünə qarşı tələbkarlığı və həm də şəxsi, insani keyfiyyətləri, iş yoldaşlarına, həmkarlarına və tələbələrinə qarşı həmişə səmimi, ədalətli olması ilə, yaxşı işləri və əməlləri, xeyirxah təbiəti ilə qazanmışdır.

Məmmədağa Əkbər oğlu Kərimov 1948-ci ildə Bakıda dünyaya göz açmışdır. 1959-cu ildə 1 saylı uşaq musiqi məktəbinin tar sinifinə daxil olmuş, 1964-cü ilə qədər orada 5 il istedadlı müəllimlərdən dərslər almışdır. Muğam üzrə Akif Novruzovdan, musiqi nəzəriyyəsinə isə Üzeyir Hacıbəylinin tələbəsi, Azərbaycan dilində nəşr olunmuş ilk elementar musiqi nəzəriyyəsi kitabının həmmüəllifi Fatma xanım Zeynalovadan sənətin sirlərini öyrənmişdir. Musiqi məktəbini bitirdikdən sonra 1964-cü ildə Asəf Zeynallı adına musiqi kollecinə tar ixtisası üzrə daxil olmuş, orada da not ixtisası üzrə yenə Akif Novruzovun sinfində dərslər almışdır. Muğam müəllimi isə muğam bilicisi Kamil Əhmədov olmuşdur.

1968-ci ildə musiqi kollecini bitirərək Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına (indiki Bakı Musiqi Akademiyası) daxil olmuşdur. Müsəbiqə böyük olsa da 60 nəfər içindən 4 nəfər, o cümlədən Məmmədağa müəllim də Konservatoriyaya qəbul edilir. Xalq artisti, professor, dövlət mükafatı laureatı Səid Rüstəmovun sinfində musiqi sənətinin incəliklərini öyrənməyə başlayır. Səid müəllimin 5 il sinfində oxumaq özü böyük bir məktəbdir. Dirijorluqdan Süleyman Əsgərov, partitura oxunuşundan isə Hacı

Xanməmmədov kimi şəxsiyyətlər ona dərs veriblər.

“Musiqi texnikumunda təhsil alarkən axşam fəhlə-gənclər məktəbində də oxumuş, 3 ilə kamal attestatı almışdır. Sonra ali təhsil almaq üçün Konservatoriyaya yox, Dadaş Bünyadzadə adına Xalq Təsərrüfatı İnstitutuna qəbul olur, amma musiqiyə olan böyük sevgisi onu yenidən musiqi sahəsinə gətirir. O, Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına qəbul olur. İki yerdə təhsil almaq mümkün olmadığından digər ali məktəbdə təhsilini dayandıрмаq məcburiyyətində qalır. Konservatoriyada təhsilini başa vurduqdan sonra yenidən iqtisadçı kimi təhsilini tamamlayır (4, səh.100).

Konservatoriyada təhsil dövründə Gülarə xanım Əliyeva ilə görüşür və onun dəvətilə “Dan ulduzu” ansamblına işə qəbul edilir. Bir neçə illər burada çalışır. O illərdə Azərbaycanın 50 illik yubileyini keçirmək məqsədi ilə Moskvada tez-tez konsertlərdə iştirak edir. Eyni zamanda tarzən “Dan ulduzu” instrumental ansamblında solist-tarzən kimi çalışmış və bu kollektivlə SSRİ-nin bütün Respublikalarında qastrol səfərlərində olmuşdur. Hətta tarzənin repertuarından bir neçə musiqi nümunələri Moskvada Ostankino Televiziyasında lentə alınmış və qızıl fonda daxil edilmişdir.

Qızıl fonda saxlanılan “Dan ulduzu” instrumental ansamblının ifa etdiyi C.Cahangirovun “Rəqs süitəsi”, G.Əliyevanın “Şüştər rapsodiyası” adlı instrumental əsərlərində solo tar partiyasının ifaçısı məhz M.Kərimovdur.

Təhsil almaqla yanaşı o, müəllim kimi də fəaliyyət göstərir. Belə ki, konservatoriyaya daxil olan ildə Zeynallı adına orta ixtisas musiqi məktəbində müəllim saxlanılmış və ötən əsrin 73-cü ilində Konservatoriyanın xalq musiqisi kafedrasına işə götürülmüş və vaxtilə ona dərs deyən tanınmış pedaqoqlarla, sənət xadimləri ilə birlikdə çiyin-çiyinə çalışmışdır. 2002-ci ildən isə AMK-da çalışır. Yəni, görkəmli tarzən yorulmaz ifaçılıq fəaliyyəti ilə yanaşı, pedaqoji sahəyə də çoxlu güc və qüvvə sərf etmişdir. Uzun illər Məmmədəğa Kərimov gənc ifaçı və müəllimlərin böyük bir ordusunu yetişdirməklə, Azərbaycan Milli Konservatoriyasında “Xalq çalğı alətləri” kafedrasının müdiri vəzifəsində çalışmış və bu gün də öz pedaqoji fəaliyyətini davam etdirir.

Məmmədəğa Kərimovun müəllimlik fəaliyyətindən söz açarkən xüsusi vurğulamaq istəyirəm ki, hələ o illərdə müəllimlərinə aldığı dərslərdən mənimsədiyi fikirləri öz müəllimlik fəaliyyətində tələbələrinə yüksək səviyyədə aşılamışdır. Akif Novruzov, Kamil Əhmədov, Səid Rüstəmov və Süleyman Ələsgərov kimi böyük bəstəkarların iş prinsipindən faydalanaraq, onların yolunu davam etdirmiş, ustadlarından gördüyü tərbiyəni tələbələrinə aşılamışdır və bu gün də həmin ənənəni davam etdirir.

M.Kərimov tədris prosesində özünəməxsus metodikası ilə seçilən pedaqoqlardan biridir. Qeyd edək ki, tədris metodikası – hər hansı bir fənnin şagirdlərə daha yaxşı mənimsətmək üçün istifadə olunan qaydalar və yollar sistemidir. Tədris metodikası müəllimin şagirdə bilik verməsi, təlim prosesində şagirdlərin milli ruhda tərbiyə edilməsi, eyni zamanda şagirdlərin bilikləri şüurlu surətdə mənimsəmələri üçün istifadə olunan qayda və yollar deməkdir. Musiqi məktəblərində həmin üsulların tətbiq edilməsi hər bir dərslərin məzmunu və məqsədindən, şagirdlərin bilik səviyyəsindən və onların yaş xüsusiyyətindən, tədris vəsaitinin olub-olmamasından və sairədən asılıdır. Təlim müəllimlə şagird arasında

bir ünsiyyət formasıdır. Əgər müəllim şagirdin nəzər-diqqətini özünə cəlb etməyi, onu maraqlandıraraq düşündürməyi bacarırsa, onda o, öz istəyinə nail ola bilər (2, səh.23).

Məmmədəğa Kərimov da buna nail ola bilən müəllimlərdəndir.

Konservatoriyada işlədiyi çoxillik pedaqoji fəaliyyət, ünsiyyətdə olduğu təcrübəli müəllimlər ona pedaqoji işin bütün incəliklərində, bütün sahələrində zəngin təcrübə, zəngin bilik qazandırmışdır. Məlum həqiqətdir ki, illər insana yalnız əmək stajı yox, həm də təcrübə gətirir. Sənətkar qeyd edir ki, onun təhsil aldığı illərlə bu günkü ifalar arasında fərq var. Yaradıcılıq işi, təbii ki, durğun ola bilməz, hər zaman inkişafdadır. “Müəllimlərimlə yanaşı Əhsən Dadaşovun ifalarına maraq göstərirəm. Hətta bir müddət, Hacı müəllimin filarmoniyada təşkil etdiyi dərslərə də getmişəm. Lakin Əhsən müəllimin ifa tərzini, onun mizrab quruluşu həmişə məni özünə çəkib”³. Məhz belə görkəmli tarzənlərdən dərs alan sənətkar haqqında tam məsuliyyətlə və fəxarətlə demək olar ki, bu gün Məmmədəğa Kərimov respublikada tar ixtisasının təlim-tədrisi sahəsində təcrübəli, hörmətli və nüfuzlu pedaqoqlardan biridir.

Tarzənin ifaçılığında interpretasiya xüsusiyyətlərindən danışsaq qeyd etmək istərdim ki, Məmmədəğa müəllimin ifası ilə digər tarzənlərin ifasında müəyyən fərqli cəhətlər vardır. Bu mənada Məmmədəğa müəllimin bir neçə tar üçün işləmələrini xüsusi qeyd etmək istərdim. O, yüksək ifaçılıq bacarığı ilə bu işin öhdəsindən də ustalıqla gəlmişdir. Bu haqda sənətkarın dediklərindən: “Macar bəstəkarı F.Listin “Rapsodiya”sını ifa edərkən o dövr üçün əlamətdar olmayan iki, üç oktavlı xromatik gedişlər var idi ki, onların mizrab hərəkətləri, mizrabların simdən-simə keçmək üçün mizrabların dəyişməsi, ağ simdən sarı simə alt mizrabla keçməyərək, elə bir aplikatura quruluşu yaratmaq lazımdır ki, o avtomatik özü simdən-simə keçəndə digər mizrabla düşüb davam etsin və mizrabların səslənməsi itməsin”.

Eləcə də Süleyman Ələsgərovun birinci konsertinin ifası haqqında da danışmaq olar. Konsertin ikinci hissəsinin orta bölməsi kənar hissələrə rəğmən hərəkətli, cəld templidir. Tarzən bir-birinin ardınca gələn alt mizrab, forşlaq, mordentdən istifadə edərək bu hissəni ustalıqla ifa edir. İfaçı özü bu barədə deyir ki, sim üzərində olan ikinci və üçüncü barmaqların hərəkətini, onların qüvvəsini, barmaqların bərkliyini almaq üçün o qədər işləmək lazımdır ki, barmağın ucu artıq mazollşub mizraba dönsün ki, mizrabda bir mizrab işləyərkən ikinci, üçüncü mizrab əvəzinə barmaqla dartmaqla o səslər alınsın. O dövr üçün bu bir yenilik idi.

Əlbətdə, indiki dövrdə kifayət qədər yeni ifa tərzləri vardır. İfaçılar xarici ifalarla maraqlanırlar, onların ifa tərzini, səslənmə tərzini xalq çalğı alətlərinə köçürməyə çalışırlar və bu da yüksək qiymətləndirilməlidir.

Professor M.Kərimov Konservatoriyada pedaqoji fəaliyyəti ərzində həm də tar ixtisasının təkmilləşdirilməsi və inkişafı, tədris repertuarının zənginləşməsi sahələrində çox əhəmiyyətli işlər görmüşdür. Onun pedaqoji metodika sahəsindəki işləri respublikanın hər yerində uşaq, orta ixtisas, ali musiqi məktəblərində tar ixtisası üzrə müəllimlərin tədris

³ Burada və irəlidə sənətkarın dilindən verilən istinadlar M. Kərimovla şəxsi söhbətlərdən götürülüb.

metodikası üzrə öz bilik və bacarıqlarını təkmilləşdirməsinə müsbət təsir göstərmişdir. Belə ki, pedaqoq bu illər ərzində onlarla metodik tövsiyə, köçürmələr, proqramlar hazırlamışdır. Böyük təcrübəsindən irəli gələrək yazdığı dərs vəsaitləri və metodik vəsaitləri ixtisaslı kadr hazırlığına müsbət təsir göstərmişdir. Bu tədris vəsaitlərindən bir neçəsini nümunə olaraq göstərək: professor Afət Novruzovla birgə tərtib etdikləri “Azərbaycan xalq çalğı alətləri not ifaçılığının tarixi” adlı dərs vəsaiti, tanınmış bəstəkar Firəngiz Babayevanın tar ilə simfonik orkestr üçün “Konsert”i, T. Bakıxanovun Tar ilə simfonik orkestr üçün “4 sayılı Konsert”i adlı metodik tövsiyyəsi, tar ilə f-no üçün “Pyeslər məcmüəsi”, bakalavr və magistr pillələri üçün ixtisas ansambl fənni üçün tərtib edilmiş proqramlar, “Xarici ölkə bəstəkarlarının ansambl üçün işlənmiş əsərləri”, “Azərbaycan və xarici ölkə bəstəkarlarının tar ilə f-no üçün işlənmiş əsərləri” və s.

Bu metodik işlər, bu tədris vəsaitləri bir daha təsdiq edir ki, Məmmədəğa müəllim öz pedaqoji fəaliyyətini yalnız təcrübə üzərində deyil, eyni zamanda elmi əsaslarla, müasir tədris-təlimin və pedaqogikanın tələbləri səviyyəsində qurmağı bacaran, daim öz üzərində işləyən, özünə böyük tələbkarlıqla yanaşan bir müəllimdir. Onun bu keyfiyyətləri gənc nəsil üçün olduqca dəyərli bir nümunədir.

Nəhayət, pedaqoji nailiyyətləri haqqında bu faktları da nəzərə çatdıraq ki, onun tərbiyə edib yetişdirdiyi yüzdən artıq kadr arasında hazırda ifaçı, musiqişünas, dirijor və bəstəkar kimi uğurla fəaliyyət göstərənlər var. Müəllim üçün isə ən böyük xoşbəxtlik və ömür qazancı yetişdirdiyi tələbələr və onların uğurlarıdır. Bir çox tələbələri müxtəlif səviyyəli ifaçılıq müsabiqələrində qələbə qazanaraq diplomlara, fəxri adlara layiq görülmüşlər. Yə-tirmələrinin bəziləri hazırda Azərbaycan Mili Konservatoriyasında müəllim, dosent, professor kimi çalışırlar.

Məmmədəğa müəllimin yetişdirdiyi ilk tələbələrdən biri görkəmli tarzən, xalq artisti, professor Möhlət Müslümovdur. Bu gün o, öz müəllimi ilə birgə eyni kollektivdə çalışır. Onun digər tələbələrindən Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti, AMK-nın dosenti Səbuhi Cəfərov, Respublika və Beynəlxalq müsabiqələr laureatı Gülağa Zeynalov, Əməkdar artist Sahib Paşazadə, Əməkdar artist Ələkbər Ələkbərov, Arslan Növrəstli, Xalq artisti Elçin Nağıyev və başqalarının adını çəkə bilərik. Onlar həm ifaçı, həm də pedaqoq kimi fəaliyyət göstərərək öz müəllimlərinin yolunu davam etdirirlər.

Bir müəllim kimi Məmmədəğa Kərimov hər zaman yetişdirdiyi tarzənlərin respublikanın müxtəlif musiqi ocaqlarında çalışmalarına, Azərbaycan mədəniyyətini irəli aparmalarına ürək dolusu sevinir, onlarla fəxr edir.

Məmmədəğa Kərimov həm də istedadlı alimdir. O, namizədlik dissertasiyasını 1987-ci ildə Tiflisdə müvəffəqiyyətlə müdafiə etmiş və sənətşünaslıq namizədi (sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru) elmi adını almışdır. Məmmədəğa müəllim bir neçə elmi-tədqiqat və publisistik məqalələrin müəllifidir. Bu məqalələr müxtəlif qəzet, jurnal və elmi məcmülərdə nəşr edilmişdir. Bunlardan bir neçəsinin adını çəkmək istərdim: “Azərbaycan muğamlarına arxeoloji və tarixi baxımdan nəzər”, “Üzeyir Hacıbəyli yaradıcılığında xəlqilik”, “S. Rüstəmovun mahnıları”, “Muğamların yaranması tarixinə dair”, “S. Ələsgərovun kamera instrumental musiqisi”, “Unudulmaz tarzən” və s.

Xatırladaq ki, Məmmədəğa müəllimin “Azərbaycan xalqının musiqi irsi” adlı monoqrafiyası da vardır. Bu kitab 2007-ci ildə nəşr olunmuşdur. Burada Azərbaycan xalqının musiqi irsinin bir neçə minillikə boyu toplanması, zənginləşdirilməsi, eyni zamanda təkmilləşdirilməsi çox gözəl şəkildə şərh olunmuşdur. Kitab Azərbaycan dilindən əlavə, rus və ingilis dillərinə də tərcümə edilmişdir.

M.Kərimov yaradıcılığının daha bir tərəfi bir bəstəkar kimi də çıxış edərək bir sıra maraqlı əsərlərin müəllifi olmasıdır. Tar üçün “On beş etüd” məcmuəsini buna misal göstərə bilərik. Bunlardan ikisi “Etüd məşğələ” kimi qeyd edilib, qalanları sırf etüdlərdir.

Onun bəstələdiyi əsərlər içərisində “Qanun və f-no üçün Konsert” əsərini xüsusi qeyd etmək istərdim. Əsər istedadlı qanun ifaçısı, Beynəlxalq və Respublika müsabiqələri laureatı, AMK-nın baş müəllimi Natavan Həsənovaya həsr olunmuşdur. Əsərin fortepiano partiyasının müəllifliyi AMK-nın baş müəllimi, aparıcı konsertmeyster Svetlana Əhmədovaya məxsusdur.

İlk dəfə bu əsər Məmmədəğa Kərimovun 70 illik yubiley gecəsində Azərbaycan Milli Konservatoriyasının böyük zalında ifa olunmuşdur.

Qanun üçün yazılan əsərlərin məhdud olduğunu görən Məmmədəğa müəllim bu alət üçün əsər yazmağı qarşısına məqsəd qoymuşdur. Əsər ilk variantda qanunla fortepiano üçün nəzərdə tutulmuşdu. Sonradan qanun və kamera orkestri üçün 3 hissəli Konsert kimi ərsəyə gəldi. Bu haqda Məmmədəğa müəllim deyir: “Mənim ürəyimdə bir arzum var idi. Çox hörmət bəslədiyim, mənim sevimli tələbələrimdən olan, istedadlı qanun ifaçısı Natavan xanıma bir iş həsr etmək istəyirdim. Beləliklə, bu əsəri ona həsr etdim. Mən notun əsas hissəsini bitirmədən üçüncü hissə yazıldı və mənim 70 illik yubiley gecəmdə ifa etməsini Natavan xanımdan xahiş etdim. F-no partiyasının müəllifi Svetlana Əhmədova ilə Natavan xanım qanunda bu əsəri o dövrdə konsertin üçüncü hissəsi kimi yox, bir skertso kimi ifa etdilər və mənə elə gəlir ki, pis də qəbul olunmadı. Ondan sonrakı dövrdə mən konsertin birinci və ikinci hissələrini də tamamladım və əsər qanun və kamera orkestri üçün yazılan ilk Konsert kimi ərsəyə gəldi” (Məmmədəğa müəllimlə söhbətdən).

Mənə həsr olunan bu gözəl əsəri sonralar dəfələrlə Azərbaycan Akademik Dövlət Filarmoniyasının, Kamera və Orqan musiqi zalının (Kırxanın) səhnəsində sevərək ifa etmişəm və əsər böyük alqışlarla qarşılanıb. Onu da vurğulamaq istəyirəm ki, Məmmədəğa müəllimin sevimli tələbələrindən olmuşam. Hər zaman mənim ifamı bəyənərək öz müsbət təəssüratlarını bildirib. Mən də onun sənətinə, pedaqoqluğuna, yüksək mədəniyyətinə, tələbələrlə öz doğma balası kimi davranmasına böyük hörmətlə yanaşmışam. Məmmədəğa *Kərimov çox səmimi bir insandır. Onun bütün yaxşı cəhətləri həm də bu səmimiyyətindən irəli gəlir. Bir neçə ildir ki, artıq biz kolleqa kimi birgə eyni təhsil müəssisəsində – Azərbaycan Milli Konservatoriyasında çalışırıq. Onun müəllim kollektivi ilə, tələbələrlə necə səmimi davranmasının şahidiyəm. Bu, Məmmədəğa müəllimin öz təbiətindən irəli gəlir.*

Beləliklə, bu məqalədə Məmmədəğa Kərimovun sənət dünyasına səyahət edərək onun yaradıcılığının bəzi məziyyətlərindən söhbət açdıq. Əminəm ki, bu zəngin yaradıcılığa hələ neçə-neçə yeni səhifələr əlavə olunacaq.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat

1. Əbdülqasimov V. Azərbaycan tarı. – Bakı, İşıq, 1989, 95 s.
2. Əmirov M.M. Tam orta məktəbdə tarixin fəal-interaktiv təlimi metodikası (Ali məktəblərin tarix fakültəsi tələbələri üçün dərs vəsaiti). – Bakı, 2011
3. Ələsgərov S., Abdullayeva S. Azərbaycan xalq çalğı alətləri və orkestrləşdirmə. – Bakı, Maairf, 1996, 121s.
4. Qulamova J.E. Tarin simlərindən qəlblərə axan musiqi. Məmmədəğa Kərimov – 70. // “Konservatoriya” jurnalı, 2018, №4 (42), səh. 99-103
5. Novruzov A. Tarın ifaçılıq xüsusiyyətlərinin təkamülündə xarici və Azərbaycan bəstəkarları əsərlərinin rolu. Avtoreferat. – Bakı, 2002
6. UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irs üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin 15-ci iclası öz işinə başlayıb. URL: <http://mct.gov.az/az/umumi-xeberler/13370>

Натаван Гасанова

Путешествие в мир искусства Мамедаги Керимова

Резюме: Основная цель работы – охарактеризовать творческий облик профессора Мамедаги Керимова – выдающегося тарзана, педагога, ученого, заслуженного деятеля искусств, сохранившего древние традиции уникального исполнения мугама и тара, занимающего особое место в музыкальной культуре Азербайджана. В представленной статье рассказывается о достоинствах его творчества, автор отправляется в путешествие по миру его искусства, чтобы охарактеризовать репертуар артиста, особенности его исполнительского стиля.

Ключевые слова: тар, исполнитель, музыкальная культура, музыкальный инструмент, мугам, педагог.

Natavan Hasanova

The Journey to the Mamedagha Kerimov's World of Art

Summary: The main purpose of the work is to characterize the creative image of outstanding Tar player, pedagogue, scientist, honored art worker, professor Mammadaga Karimov, who has preserved the ancient traditions of unique mugham and tar performer and has a special place in the Azerbaijani music culture. The presented article tells about the merits of his work, the author has a journey through the world of his art to characterize the artist's repertoire, peculiarities of his performing style.

Keywords: Tar player, performer, style, musical culture, musical instrument, mugham, educator.

Məqalənin redaksiyaya daxil olma tarixi: 28.10.2024